

MI ILLVSTR. ET REVER.

ILLVSTR. ET REPERT.
 D. BERNARDINI
 LAT. GEOMETRIS
 SERENISSIMI SIGISMUNDI II
 REGIS BOHEMIE ET AVSTR.

Opus Geometricum

CORAM SANCTISSIMO
 D. N. GREGORIO XIII.
 IN CONSTITUTIO PUBLICA
 AUCTORITATE
 DIE XXVI. MENSIS APRILIS ANNO D. MDCXXII.

SAVERIORVM PERMISSV.

ROMÆ, Ex Typographia Vincentii & Thomasi
 M. D. C. C. I.

MI
ILLVSTR. ET REVER.
D. BERNARDI EPISCOPI
LVCEORIENSIS

A D

GREGORIVM XIII.
PONT. MAX.
ORATIO

Ompareo iterum in hoc Augustissimo, maie-
statisq; plenissimo confessu, vt tuis Sanctissi-
me, ac Beatissime Pater aduolutus pedibus;
Sigismundi III. Poloniæ Regis nomine,
primùm quidem summum in terris Sanctita-
ti tuæ diuinitus delatum gratuler honorem;
deinde tuam supremam auctoritatem agnoscens; tibi vero
Christi Vicario, communi omnium populorum pastori, debi-
tam obedientiam, in hoc amplissimo orbis terrarum loco, pu-
blicè exhibeam ac præstem. Complectendum verò in matu-
rando hoc cultus, & obseruantiz laudabili officio, religiosi-
simi maioribusque suis dignissimi pium Regis studium, qui
vix dum Sixti V. complorata morte, cum & Vrbanum VII.
in locum demortui electum, intra paucos dies, supremum
obiisse diem; magno suo cum dolore cognouisset; opratissi-
mo tamen Gregorij XIII. Pontificatu recreatus, ac fau-

His illius initijs, ad spem non dubiam rerum maximarum erectus, voluit per me Beatissime Pater suam in te colendo pietatem, & obseruantiam quamprimum declarare; ne in decernenda noua legatione propter magnam locorum distantiam, ad difficultates regni longiorem trahere moram cogeretur. Primus igitur omnium, quamuis longissimè absit, cum omnibus populis, nationibus, prouincijs, non exigua demum suæ ditioni subiecta orbis terrarum parte, ad exosculandos pedes tuos venerabundus adest, ac recenti re, & exultantibus ob tuum Pontificatum bonorum omnium animis, & tibi, & vniuersæ Reipublicæ Christianæ, non minus libenter, quàm verè gratulatur. Tibi quidem summum istum, ac cælo proximum Pontificiæ dignitatis honorem; quem admirabili vitæ probitate, ad omnemque integritatis legem, innocentia exacta, ita exæquasti, vt in te homine sanctissimo, ac supra mortalium omnium dignitatem sublato, non tam admiremur, immensam summæ felicitatis potentiam, quàm tuas præstantes diuinæque virtutes, quæ antea quidem satis spectatæ, nunc tamen totius orbis theatro conspiciendæ, tamquam absolutissimum Christianæ perfectionis exemplar omnium oculis proponuntur; ac vt taceam clarissimam gentis tuæ nobilitatem, tuumque excellens ingenium, optimarum artium studium excultum; illa tui singularis iudicii eximia laus est, quod in Sacrosancta Tridentina Synodo, in ipso ætatis flore, sanctissimo, & grauissimo patrum concilio adiunctus, dubijs ac obscuris rebus lucem consilij tui sæpe porrexisti: iam tum certam spem illorum fructuum ostendens, quorum postea maximos ac vberrimos prouentus, in Cremonens. Episcopatu, per continuos triginta annos, nunquam à laboribus interquiescens, Ecclesiæ Dei attulisti. Itaque propter tua merita, in amplissimum Cardinalium collegium adscitus, veræ sapientiæ, pietatis, innocentiae, cæterarumque virtutum gradus, ad Apostolici Principatus gloriam, atque maiestatem ideo es euectus, vt vniuersam Ecclesiam summo cum imperio administrans, in ipsa Petri Sede inexuperabili

stabilita

stabilita firmamento, ac veræ fidei munimentis præcinctæ,
Christi in terris summum fastigium sancte inuiolatèq; con-
serues. In quo magna quidem tua gloria, sed non minor pro-
fecto nostri seculi felicitas: nam cum in hoc Sacrosancto
Cardinalium collegio, clarissima ex Christiano conscripta
orbe, virtutum omnium optimo ac sapientissimo, summa in
omnes potestas permittenda esset: non solum hominum
suffragijs, sed Dei ipsius prærogatiua, veram tantæ glo-
riæ palmam consecuturus; in ista celsissima dignitatis at-
que honoris sede, pietate, sapientia, sanctitate, cunctis
mortalibus præluces, vt meritò etiam Christianæ Reipu-
blicæ gratulari possimus, quod prudentibus diuturna Pon-
tificis expectatione omnium, Gregorij XIII. potissi-
mum tamdiu ex optato Pontificatu, mœstum ac dolentem
Christianum populum consolatus est Deus: nam fessa malis
Ecclesia, insuper tot tantorumq; Pontificum continuatis
funeribus percussa, cum sponso viduata suo, quasi corpus
capiti de sponsa tuo, ex illa longa sedis vacantis nocte, in
lucem Pontificatus tui reuocata, in tuo sinu conquiescens,
ingenti gaudio cumulatur: & quos in singulis Pontificibus
renouare consuevit; nunc etiam restaurat, veluti quosdam
viætricis religionis triumphos, in quibus potentissimi re-
ges, cælesti illo diuinæ fidei nexu deuincti, vt sanctæ Sedi
Apostolicæ debitum pietatis pensum persoluant, te supre-
mum religionis arbitrum, atque moderatorem venerantur,
suamq; potentiam ac maiestatem, sceptræ denique dia-
demataq; ipsa, tuis sanctissimis pedibus submitunt: vt tu
vicissim longo illi, Romanorum Pontificum perpetua suc-
cessionis serie conseruato additus ordini, tuam vigilantem
curam in omnes Reipublicæ Christianæ partes, acriter in-
tendas; in Gregoriumq; non solum nomen, sed etiam glo-
riam coopatus tuam paternam charitatem in omnes Ec-
clesiæ filios pariter diffusam, toto terrarum orbe dissemines:
largam enim ac multiplicem ostendendæ benignitatis profe-
rendorumq; in omne humanum genus beneficiorum ha-

bebis materiam : Cum tibi immensa quædam negotiorum
ex orbe toto confluentium incumbat moles . Et qui in hac
laboriosissima officij statione omnium venerationem mere-
ris , omnium etiam vicem sollicitus , omniumque procuran-
do commoda , non solum assiduam conseruandæ , & pro-
pagandæ Religionis curam sustines : Verumetiam concussa,
& super te ruentia Christianorum Regna , tuis humeris exci-
pere videris , quæ antea quidem nutabant , magnis multif-
quæ conflictata incommodis ; nunc autem recrudescentibus
quodammodo morbis , ac in priori vulnere nouis vulneri-
bus factis , omnino corruent , si eorum infinitis , ac ingenti-
bus malis , tua Pontificalis non medicabitur maiestas . Non
minimam verò tuarum vigiliarum partem , iure quodam di-
ligenter conseruatæ , & fortiter propugnatae religionis Re-
gnum Poloniæ sibi vindicare videtur : quod multiplicibus
circumuentum periculis , quamuis & effrenata quorundam
in violanda religione audacia perturbetur , sanctam tamen
fidentem Apostolicam , vt antea semper integram inuiolatam-
que seruauit ; ita nunc aduersus illos , qui omnia sacra , ac
pium Dei cultum conuellere conantur , maiorum suorum
exemplo sedulo tueretur : His præsertim infelicissimis tem-
poribus , quibus falsorum dogmatum teterrimum virus (magno
hoc cum dolore loquor) populorum hæretica & schismatica
rabie contactorum pestilenti quodam , atque venenato orbe
mētis infecit . Sed si quemadmodum quorundam corporum
salubritatem , ita etiā in conseruanda religione , quasi quan-
dam animorum sanitatem laudare solemus , quod coorta
pestilentia vicinis nequiquam tentata morbis , nulla conta-
gione lædatur : Poloniæ profectò regnum meritò laudabitur ,
quòd grassantibus circumcirca perniciosis erroribus , vici-
nam tamen contagiem , quasi à casto puroque Reipublicæ
corpore veræ fidei salubritate repellens ; nullam umquam
communem , ac publicam religionis pestem , conceperit . Et
quāuis priuatæ quædam domus falsis illigatæ opinionibus
teneantur , earum tamen minor sit quotidie paucitas , &

Gregorio, XIII. ad earum incolumitatem inuigilante, omnino speratur salus. Quanta verò gentis nostræ in sustinenda, ac propulsanda barbarorum immanitate enituerit virtus, latuerit fortassis illos, qui proximi tantum parietis metuentes ignem, arcis ipsius, & propugnaculi incendia non vident. Enimverò Poloniæ Regnum commune est propugnaculum in ipsis confinibus, ferocissimis gentibus oppositum, & obiectum: quin ipsa potius firmissimis munienda praesidijs Christianitatis ianua: qua semel euulsa & effracta, erumperent infinita truculentissimorum barbarorum agmina, quæ subitis excursionibus, & latrocinij omnia infestantes, ferro atque incendijs Christianas Prouincias vastarent: illam tamen dicam iterum, communem, solaque Polonorum virtute munitam Christianitatis arce, reges nostri sua peruiigili statione, ita semper tutati sunt, & nunc etiam tuentur, iure gloriari ut possint; rediuuam renascentium bellicorum flammam nostrorum militum sanguine, & antea semper fuisse restinctam, & nunc etiam quotidie restingui; neque verò cum aliquo imbelli hoste, regno Poloniæ res est; sed cum Turcis primum, qui nihil umquam ne ioco quidem concupierunt, quod non seriò iustis possessoribus iniquissimè eripuerint; deinde cum Scythis etiam ipsis, qui non semel suis victorijs cōcutientes orbem, tot bellicosissimis regibus deuictis tot maximis exercitibus ad internitionem cæsis, semper ab alieno imperio, aut intacti, aut inuicti, nullis umquam armis domari potuerunt, qui immensas corporum vires, summa laborum incomodorumque patientia exæquant, impijs assuefacti bellis, nihil magis humanum putant, quàm humanam pacem infectis armis sollicitare: quorum denique repentinis incursionibus, nisi tempestiuè obuiam eatur, in Christianas irrumpentes prouincias, multisque millibus hominum in seruitutem abductis, flagitiosum mercatum concelebrant, ut a barbaris captos Christianos in ipsam Christianorum perniciem nudentur. Aduersus igitur illos, non sanguinarios tantum, sed &

vena-

venalicios Christianorū omnium hostes, gens nostra pro com-
muni salute propugnationē suscipiēs, ad pulchra vulnera con-
temptumq; mortis, non imperij amplificandi cupiditate, sed
solo defendendę religionis studio, ita accenditur; vt sepe illos
longē lateq; patentes ad Borysthenē, campos hostiū cadaue-
ribus cōpleat, & suo sanguine cruentet. In quo sanē maiorum
suorum æmulatur virtutem, qui anniuersaria, per annos ferē
septingentos pro fide Catholica obeundo bella, multis im-
mortalibus editis operibus, magna regum suorum viderunt
decora. illi enim chari suis, metuendi hostibus, ardentis-
simo quodam vetustę fidei conseruandę studio inflāmati,
sarta recta Romanorum pręcepta Pontificum, exacta & vn-
diq; constante obedientia semper habuerunt; ac paratum
pro sedis huius dignitate, ad pericula subeunda, ad vitam ip-
sam profundendam animum, multis ac illustribus argumen-
tis non semel declarauerunt. Quorum vestigijs Sigismundus
III. Poloniae rex insistens, & ad solidam verę laudis gloriam
contendens, domestica maiorum suorum exempla, nō solum
imitari, verū etiam exprimere conatur. In primis autem
Catholicę religioni, non innutritus tantū, sed etiam inna-
tus summam erga sanctam Apostolicam sedem obseruantiam
testari cupiēs; tibi Pater Beatissime, qui Christi vice in terris
fungeris, omnem obedientiam, quęcunque optimo parenti
ab obsequētissimo filio debetur, sãctē pollicetur, & verē, atq;
ex animo pręstat tibi omnes regni sui vires, omnem potentiã,
se deniq; ipsum ac Poloniae regnum dicat, atque consecrat.
Postremò Sanctitati tuę omnia fausta ac prospera, ita preca-
tur, vt diutissimē pius, felix, & inclytus, Ecclesiam Dei, ad
communem populorū omnium salutem administres, foueas,
conserues, vtq; lustrato tua sollicita cura vniuerso orbe, per
purgatas, ab omnibus erroribus prouincias: constitutam Ec-
clesiam, disciplinam, Rempubicam Christianam multis ex-
peditam terroribus, stabilitam, ac fundatam omnium populo-
rum pacem inter tua diuina opera meritō numerare possis.

D I X I:

MARCELLI VESTRII
BARBIANI

Vtriusque Signaturæ Referendarij, & Secretarij
Apostolici domestici, nomine S. D. N. Gregorij
diuina prouidentia Papæ XIII. reddita Ora-
tioni, quam Illustrissimus, & Reuerendissimus
Dominus Bernardus Episcopus Luceorienſis
Serenissimi Sigismundi III. Poloniae Regis
Orator habuit, cum pro eodem Sigismundo
Rege in Concistorio publico in Palatio Aposto-
lico apud Sanctum Petrum habito, eidem Gre-
gorio Pont. Max. obedientiam præstaret.

*De Legatione ista multis nominibus insigni Ve-
nerabilis Episcopo, & Nobilis orator, Sanctis-
simus Dominus Noster ita statuit. Obedien-
tiam, & venerationem, quam Sigismundi III.
Polonia Regis nomine Sanctitati suæ, & huic sanctæ Sedi
deuotus exhibes, libenter vnâ cum Venerabilibus his fratri-
bus suis S. R. E. Cardinalibus excipit, legantis pietatem
agnoscit, Legati fidem probat, officij celeritatem commen-
dat. Quæ de Sanctitatis suæ virtutibus prædicat, ea minime
ipse sibi tribuit, sed. si vera sunt, Deo bonorum omnium au-
ctori*

Etori referenda esse sentit; sin minus, orandum censei, ut sint
vera. Regis, atq; eius ditionum in Catholica fidei, & Sedis
Apostolica cultu progressionum commemoratio, Sanctitatis
sua, atq; huius amplissimi senatus aures, & corda latifi-
cat. Bonorum enim profectus, eius fructus est, & gloria il-
lorum, gloria est, eius, qui sollicitudines omnium portat.
Iam vero, ut Rex in eodem cultu, ac studio perseueret, ne
dum à praeclara ipsius fide expectat, sed à Regia eiusdem
animi constantia requirit. Ut autem libentius sua causa id
faciat, absenteem quasi praesentem complectitur, auctoritatem
ei suam defert, & quacunq; à Patre amantissimo exoptari
possunt officia, & studia, ea prompto animo pollicetur. Expe-
ctent nunc viri Principes Regnorum suorum firmitatem non
aliunde, quàm ex ipso Sedis Apostolica cultu, quem exhi-
bent, & Catholica fidei deposito, quod custodiunt.

